

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 238.186 van 12 mei 2017
in de zaak A. 209.628/X-15.558.**

In zake : 1. Hilde ORLEANS
 2. Rudi VAN BUEL
 3. Marina APERS
 4. Annick THIBAUT
 5. Jan CREVE
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Igor Rogiers en Kristof De Spiegeleire
 kantoor houdend te 9270 Kalken
 Kalkendorp 17/A
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het VLAAMSE GEWEST
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Veerle Tollenaere
kantoor houdend te 9000 Gent
Koning Albertlaan 128
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkommende partij :

het GEMEENTELIJK HAVENBEDRIJF ANTWERPEN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Sven Vernailen en Joris Geens
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Mechelsesteenweg 27
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 31 juli 2013, strekt tot de
nietigverklaring van:
 - a. het besluit van de Vlaamse regering van 30 april 2013 houdende definitieve
vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “Afbakening

- zeehavengebied Antwerpen”, “(met inbegrip van de goedgekeurde onteigeningsplannen)”, en
- b. het besluit van de Vlaamse regering van 27 april 2012 houdende de voorlopige vaststelling van het ontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “Afbakening zeehavengebied Antwerpen”, “minstens [...] voor zover ze betrekking hebben op het grondgebied van de gemeente Beveren en Sint-Gillis-Waas”.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 225.676 van 3 december 2013 is de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissingen gedeeltelijk ingewilligd.

De verzoekende partijen en de verwerende partij hebben een verzoekschrift tot voortzetting van de rechtspleging ingediend.

De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partijen hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

De tussenkomende partij heeft een verzoekschrift tot tussenkomst ingediend. De tussenkomst is toegestaan bij beschikking van 8 januari 2014. De tussenkomende partij heeft een memorie ingediend.

Auditeur Wouter De Cock heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partijen hebben een laatste memorie ingediend. De verwerende partij en de tussenkomende partij hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 28 april 2017.

Staatsraad Stephan De Taeye heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Igor Rogiers, die verschijnt voor de verzoekende partijen, advocaat Veerle Tollenaere, die verschijnt voor de verwerende partij, en advocaat Sven Vernailen, die verschijnt voor de tussenkomen de partij, zijn gehoord.

Auditeur Wouter De Cock heeft een met dit arrest gedeeltelijk eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. De zeehaven van Antwerpen is in het bindend deel van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (hierna: het RSV) geselecteerd als poort, in samenhang met de regionale luchthaven. Het is de taak van het Vlaamse Gewest om in samenspraak met de betrokken besturen de terreinen als zeehavengebied in gewestplannen of ruimtelijke uitvoeringsplannen af te bakenen.

Het RSV stelt de af te bakenen zeehavengebieden exclusief voor te behouden voor zeehavengebonden industriële, distributie-, opslag- en overslag- en logistieke zeehavenactiviteiten.

Artikel 3, § 1, van het decreet van 2 maart 1999 ‘houdende het beleid en het beheer van de zeehavens’ (hierna: het havendecreet) bepaalt dat het zeehavengebied afgebakend wordt in gewestplannen of gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen.

3.2. In uitvoering van het RSV en van het havendecreet wordt in 1999 een planningsproces opgestart, met name het strategisch plan voor de

zeehaven van Antwerpen. In het in 2006 vastgestelde Tussentijds Strategisch plan voor de zeehaven van Antwerpen (hierna: het strategisch plan) wordt een geïntegreerd streefbeeld voor de beide Schelde-oeveren opgesteld waarin de gewenste economische, ruimtelijke en milieuontwikkelingen op elkaar zijn afgestemd. Het strategisch plan schetst een langetermijntoekomstbeeld voor het gehele studiegebied met een planhorizon die reikt tot omstreeks 2030.

3.3. In uitvoering van het strategisch plan wordt het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (hierna: gewestelijk RUP) ‘Waaslandhaven fase 1 en omgeving’ opgemaakt, waarbij een groot deel van de Antwerpse zeehaven op de linker Scheldeoever wordt bestemd. Dit plan ordent niet alleen het eigenlijke Waaslandhavengebied maar omvat ook herbestemmingen ter ondersteuning van de leefbaarheid van de betrokken dorpskernen en de natuurinrichtingswerken en -compensaties voor de bouwwerken van algemeen belang (Deurganckdok). De Vlaamse regering heeft het plan ‘Waaslandhaven fase 1 en omgeving’ definitief vastgesteld op 16 december 2005. Dit gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan houdt echter geen begrenzing van de haven in. Bij arrest nr. 191.266 van 11 maart 2009 wordt een tegen dit plan ingesteld annulatieberoep verworpen.

3.4. Een ander planningsproces met impact op het grondgebied van de Antwerpse haven is het geactualiseerde Sigmaplan waaraan de Vlaamse regering op 22 juli 2005 haar goedkeuring heeft gehecht. Dit plan werd opgevat ter bescherming van het Schelde-estuarium tegen overstromingen. Deze beslissing wordt verder aangevuld met flankerende maatregelen en met een uitgewerkt ‘Meest Wenselijke Alternatief’, bestaande uit een optimale combinatie van dijkverhoging en de aanleg van GOG’s (gecontroleerde overstromingsgebieden) en GGG’s (gecontroleerd gereduceerd getijdengebied). Hierbij is vastgesteld dat het project Hedwigepolder – Noordelijk deel Prosperpolder één van de prioritair op te starten overstromings- en natuurgebieden is. Het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “intergetijdengebied noordelijk gedeelte Prosperpolder”, definitief goedgekeurd op 11 april 2008 door de Vlaamse regering, bestemt een deel van de linker Scheldeoever, gelegen aan de noordelijke kant van het plangebied van het

gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “Afbakening zeehavengebied Antwerpen”, tot natuurgebied met overdruk Grote Eenheid Natuur (hierna: GEN).

3.5. Van 2006 tot maart 2009 wordt voor het strategisch plan een plan-MER opgesteld: het plan-MER ‘over het strategisch plan voor en de afbakening van de haven van Antwerpen in haar omgeving’. Dit plan-MER bevat een passende beoordeling (behoudens voor het deelgebied ‘Ettenhovense polder’) en een watertoets.

3.6. Het kennisgevingsdossier van het plan-MER wordt door de dienst Mer op 16 mei 2006 volledig verklaard en wordt vervolgens, van 17 mei 2006 tot 17 juni 2006, ter inzage gelegd.

Gelet op de grensoverschrijdende effecten van het strategisch plan wordt de kennisgeving ook aan het Nederlandse bevoegde gezag bezorgd.

3.7. Op 18 december 2006 beslist de dienst Mer over de richtlijnen voor de opmaak van het plan-MER.

3.8. Het onderzoek van het plan-MER gaat aanvankelijk uit van twee planalternatieven (verder uitgewerkt in een aantal planvarianten), die met het nulalternatief worden vergeleken. Het nulalternatief en de planalternatieven geven de verwachte situatie weer in het referentiejaar 2030:

- Nulalternatief: het strategisch plan van de haven wordt niet uitgevoerd. Vertrekkende van de situatie in 2006 wordt alleen rekening gehouden met de autonome ontwikkeling en de uitvoering van beslissingen die reeds genomen zijn. Het nulalternatief houdt het verdwijnen van Doel in.

- Planalternatief A: de ruimtelijke uitbouw van de haven blijft beperkt; de verdere ontwikkeling van de haven vindt plaats door herstructureringen, door optimalisatie van wat er vandaag is en door verhoging van productiviteit op alle terreinen waar dit mogelijk is:

- o Planvariant A1a: ruimtelijke consolidatie zonder herconfiguratie, bij lage economische groei;

- o Planvariant A1b: ruimtelijke consolidatie zonder herconfiguratie bij hoge economische groei;
- o Planvariant A2: ruimtelijke consolidatie met herconfiguratie van Waaslandhaven. In deze variant wordt een ingrijpende wijziging doorgevoerd aan de configuratie van de Waaslandhaven, waarbij een deel ervan wordt omgevormd tot getijdenhaven.
- Planalternatief B: een maximale uitbouw van de haven vindt plaats, binnen de grenzen die vanuit de lokale leefbaarheid en de inpassing van de haven in haar omgeving worden gesteld:
 - o Planvariant B1: maximale getijdenafhankelijke noordelijke uitbreiding Waaslandhaven (aanleg tweede getijdendok op linkeroever);
 - o Planvariant B2: minimale getijdenafhankelijke noordelijke uitbreiding Waaslandhaven (aanleg tweede getijdendok op linkeroever maar met kleinere afmetingen);
 - o Planvariant B3: getijdenonafhankelijke noordelijke uitbreiding Waaslandhaven (uitbreiding van het niet-getijdengebonden deel van de Waaslandhaven in noordelijke richting).

In het kader van het plan-MER wordt een multicriteria-analyse (hierna: MCA) uitgevoerd die de verschillende planvarianten vergelijkt op basis van milieugerelateerde criteria (mobiliteit, mens en natuurwaarden). Deze MCA komt uit op het nulalternatief en vervolgens planvariant A1a als de voor het milieu meest gunstige keuze.

Daarnaast wordt een “maatschappelijk meest haalbaar alternatief” (hierna: MMHA) uitgewerkt. De verschillen met planvariant B1 houden hoofdzakelijk verband met de ontwikkelingen op de linkeroever. Ook het MMHA wordt middels een MCA geëvalueerd, waarbij een gelijk gewicht wordt gegeven aan de criteriumgroep “economie” en “mens en natuur”. Het MMHA en planvariant B1 komen dan als beste opties naar voren.

3.9. Op 4 maart 2009 keurt de dienst Mer het plan-MER goed.

3.10. Een ruimtelijk veiligheidsrapport (hierna: RVR) voor het strategisch plan van de haven van Antwerpen wordt op 21 november 2008 gunstig beoordeeld door de dienst Veiligheidsrapportering van het departement LNE.

Het RVR concludeert, samengevat, dat uit het oogpunt van de mens-risico's mag gesteld worden dat het voorstel van strategisch plan en het gewestelijk RUP beantwoorden aan de vereiste om te voorkomen dat door wijziging van grondbestemming en/of -gebruik de risico's van zware ongevallen toenemen, dit in de veronderstelling dat:

- de verdere invulling van het zeehavengebied, te weten de inplanting of wijziging van bedrijven met gevaarlijke stoffen, gebeurt overeenkomstig de vastgestelde risicozonering;
- bijkomende woongebieden en kwetsbare bestemmingen enkel in de vastgestelde veiligheidszones worden toegelaten;
- bijkomende locaties waar veel publiek aanwezig kan zijn, binnen of nabij het industriegebied, enkel toegelaten worden mits bijkomend onderzoek (bv. een kwantitatieve risicoanalyse) aantoont dat er geen impact is op de externe veiligheid.

3.11. Op 11 september 2009 kiest de Vlaamse regering voor de uitbreiding van de haven van Antwerpen conform het MMHA zoals omschreven in het plan-MER.

In de toelichtingsnota bij het gewestelijk RUP wordt over dit MMHA het volgende gesteld:

“Het MMHA is een streefbeeld over hoe de haven en omgeving er in 2030 uit moet zien, op basis van de huidige kennis. Het is een ontwikkelingsscenario voor de haven dat in de loop van het plan-MER-proces is vastgelegd op basis van de beoordelingen van de overig planalternatieven zoals onderzocht in het plan-Mer en van voortschrijdend inzicht.

Het MMHA verschilt weinig van de varianten met een maximale ruimtelijke uitbreiding van de haven. [...] Het verschil tussen dit MMHA en de overige planvarianten met Saeftinghedok houdt vooral verband met ontwikkelingen op linkeroever (o.a. in relatie tot landbouw). Bijkomende

kennis over de natuurwaarden in het gebied wees uit dat het behoud van Putten-West belangrijk is voor de instandhouding van de speciale beschermingszones (SBZ). Bij de intekening van de nieuwe ontsluitingsinfrastructuur werd hiermee rekening gehouden, met als gevolg dat het Saeftinghedok werd ingekort om in de voorziene ruimte te passen.

Putten-weiden zal gecompenseerd worden in het oostelijk deel van de Nieuw-Arenbergpolder. Het westelijk deel en de Muggenhoek krijgen een bestemming die gefaseerd wordt in de tijd, landbouw respectievelijk natuur.”

3.12. Op 22 juli 2011 stemt de Vlaamse regering in met de afweging van de milderende en natuurcompenserende maatregelen alsook met de doelstellingen voor en fasering van de natuurontwikkeling.

3.13. Bij besluit van 27 april 2012 stelt de Vlaamse regering het ontwerp van gewestelijk RUP “Afbakening zeehavengebied Antwerpen” voorlopig vast.

3.14. Het openbaar onderzoek vindt plaats van 8 juni 2012 tot 6 augustus 2012.

3.15. Bij besluit van 30 april 2013 stelt de Vlaamse regering het gewestelijk RUP “Afbakening zeehavengebied Antwerpen” definitief vast (hierna: het gewestelijk RUP van 30 april 2013).

Het voormelde gewestelijk RUP, zoals definitief vastgesteld, bakent het zeehavengebied af en bevat bestemmingswijzigingen binnen en buiten de afbakeningslijn. Het plan is gebiedsdekkend binnen de afbakeningslijn, behoudens de gebiedsdelen waarvoor reeds bestemmingswijzigingen werden vastgesteld in een gewestelijk RUP.

Wat betreft de inrichting van natuur op het linker Scheldeoevergebied, wordt een onderscheid gemaakt tussen de natuurkerngebieden en de ecologische infrastructuur (hierna: EI). De hoogwaardige natuurkerngebieden (“robuuste natuur”) moeten zorgen voor een volwaardige natuurontwikkeling met het oog op het realiseren van een

zogenaamd gunstige staat van instandhouding. Deze worden aangeduid binnen de speciale beschermingszone van het vogelrichtlijngebied (hierna: SBZ-V) “Schorren en polders van de Beneden-Schelde” en worden onderworpen aan een voortdurende monitoring. Zo wordt tussen de Nederlandse grens en het zeehavengebied een groot deel van de gewestplanbestemming “havenuitbreidingsgebied” en een beperkt deel van de gewestplanbestemming “reservegebied voor bufferzone” herbestemd naar natuurgebied. Dit natuurgebied sluit aan op het intergetijdengebied “noordelijk gedeelte Prosperpolder” en vormt samen met dit intergetijdengebied “het noordelijk natuurgebied”. Het oostelijk deel van de Nieuw Arenbergpolder behoort tot dit noordelijk natuurgebied. Het strategisch plan en het plan-MER gaan er vanuit dat in 2030 in de robuuste natuur de instandhoudingsdoelstellingen zullen zijn gerealiseerd. Enkel het gehucht Prosperpolder wordt uitgesneden uit het noordelijk natuurgebied. De gehuchten Ouden Doel en Rapenburg verdwijnen.

Verder worden de kreek Grote Geul, Putten-West en een beperkte uitbreiding van Drydijck herbestemd naar natuurgebied. Ook langsheen de Schelde worden een aantal gebieden bestemd tot natuurgebied (het jachthaventje van Doel en een gebied omheen het fort Liefkenshoek).

Naast de natuurkerngebieden wordt binnen het plangebied een netwerk van ecologische infrastructuur voorzien. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen permanente en tijdelijke ecologische infrastructuur. Het netwerk van ecologische infrastructuur in het zeehavengebied zal drie functies vervullen:

- Ten overstaan van de doelstelling om de langetermijnintegriteit van de SBZ's tot stand te brengen en te vrijwaren, levert het netwerk van ecologische infrastructuur indirect een bijdrage door als foerageer- en rustgebied te fungeren voor de relevante vogelsoorten. Deze bijdrage wordt als louter ondersteunend aangemerkt.
- Naast de instandhoudingsdoelstellingen verbonden aan de in het gebied aanwezige Europese SBZ's, gelden ook bestaande wettelijke verplichtingen ten aanzien van bepaalde soorten die “beschermd moeten worden waar ze voorkomen”, los van ruimtelijke afbakeningen, met name de in bijlage IV van de

habitatrictlijn en op Vlaams niveau beschermde soorten. Dit is geregeld in het besluit van de Vlaamse regering van 15 mei 2009 ‘met betrekking tot soortenbescherming en soortenbeheer’.

- Eenzelfde functie, maar dan voor bescherming van op Vlaams niveau belangrijke soorten (flora en fauna), heeft het netwerk ook voor soorten gebonden aan de basishabitats die in de haven voorkomen, weze het in bescheiden omvang : 1° pionierssituaties, 2° droge graslanden, 3° kleine plasjes en moerassen, 4° struwelen en bosjes en 5° gebouwen en werven.

Binnen de permanente ecologische infrastructuur is onderscheid gemaakt tussen EI en EI+ (met medegebruik), omdat in bepaalde zones hogere kwaliteitsdoelstellingen dienen te worden behaald in functie van de duurzame instandhouding van bijlage IV-soorten van de habitatrictlijn. Daarom zijn bijvoorbeeld enkel in de ecologische infrastructuur “met medegebruik” windturbines of installaties voor het opwekken van hernieuwbare energie, energierecuperatie of warmtekrachtkoppeling toegelaten.

De tijdelijke ecologische infrastructuur houdt in dat tijdelijke opportuniteiten binnen de haven die een ecologische meerwaarde kunnen betekenen, benut kunnen worden. Deze wordt niet weergegeven op het grafisch plan maar wordt door bepaalde stedenbouwkundige voorschriften toegelaten.

3.16. Bij arrest nr. 225.676 van 3 december 2013 beveelt de Raad van State de schorsing van de tenuitvoerlegging van voormeld besluit van de Vlaamse regering van 30 april 2013, in zoverre dit het grondgebied van de gemeenten Beveren en Sint-Gillis-Waas betreft, met uitsluiting van de aldaar gelegen groengebieden (artikelen L14, L15 en L18). In dit arrest wordt onder meer het volgende overwogen:

“[...]”

14.3. De volgende SBZ-V’s liggen volledig binnen het plangebied:

- De Kuifeend en Blokkersdijk (BE2300222);
- Schorren en polders van de Beneden-Schelde (BE2301336).

Ook een deel van de volgende SBZ-H’s liggen in het plangebied:

- Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent (BE2300006);

- Historische fortengordels van Antwerpen als vleermuizenhabitat (BE2100045).

14.4. In de toelichtingsnota bij het GRUP staat onder de titel ‘passende beoordeling’ van de in casu toepasselijke planvariant MMHA te lezen wat volgt:

‘De passende beoordeling bij het plan-MER geeft aan dat in de eindsituatie van planvariant MMHA voldoende rekening gehouden zal worden met de ecologische doelen voor de relevante speciale beschermingszones (SBZ-habitatrichtlijn en SBZ-vogelrichtlijn). Het plan bevat de creatie van de nodige natuurkernstructuur waarin de doelstellingen inzake leefgebieden voor vogels, soorten van de habitatrichtlijn en de arealen Europese habitats gerealiseerd kunnen worden. Hierbij wordt aangenomen dat uiteindelijk de volledige strook lage weiden in de nieuw-Arenbergpolder en het volledige plassen gebied Prosperpolder Zuid (toponiemen Muggenhoek en westelijk deel van Nieuw Arenbergpolder) nodig zal zijn. Dit zou impliceren dat vanaf 2025 de natuurinrichting in deze beide gebieden zal worden aangevat.

Het plan zal echter niet voorkomen dat betekenisvolle negatieve effecten zullen optreden voor SBZ-V ‘De Kuifeend en Blokkersdijk’, specifiek in de omgeving van de deelzone De Kuifeend, die nopen tot compensatie in het Opstal[...]valleigebied.

De ruimtelijke vertaling van de natuurkernstructuur en de compensatie in Opstalvalleigebied gebeurt via onderhavig RUP.’

14.5. De verwerende partij betwist niet dat de habitats en de soortenaantallen in de betrokken SBZ’s zich grotendeels en globaal gezien niet in een goede lokale staat van instandhouding bevinden en dat in deze situatie elke ingreep die een achteruitgang van de huidige natuurtoestand betekent, op zich betekenisvol is. Verder blijkt op het eerste gezicht ingevolge het GRUP in de SBZ-H ‘Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent’ een thans bestaand geheel van 20 hectare slikken en schorren te zullen verdwijnen, evenals het in de SBZ-V ‘Schorren en polders van de Beneden-Schelde’ gelegen zilte weidegebied Putten Weiden als leefgebied van Europees te beschermen soorten.

14.6. Het in het GRUP voorziene pakket aan natuurmaatregelen, meer bepaald de ontwikkeling van ‘robuuste natuur’ in de natuurkerngebieden, waarvan de uitvoering volgens de passende beoordeling van het MMHA zal leiden tot een goede lokale staat van instandhouding voor de relevante Europees te beschermen habitats en soorten binnen de perimeter van het GRUP, kan op het eerste gezicht niet volstaan om te besluiten dat de onder randnummer 14.5 vermelde ingrepen geen betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van de in dit randnummer vermelde SBZ’s kunnen veroorzaken, en dit in elk geval omdat de stedenbouwkundige voorschriften van het GRUP niet op verordenende wijze lijken te bepalen dat de realisatie van de natuurkerngebieden in het noordelijk deel van de linkerscheldeoever noodzakelijk de havenontwikkeling moet voorafgaan.

Anders dan de verwerende partij en de tussenkomende partij dat zien, kan op het eerste gezicht niet worden aangenomen dat het eerste bestreden besluit (zie randnummer 4.22) of enige andere beslissing van de Vlaamse regering, bij gebreke aan uitdrukkelijke stedenbouwkundige voorschriften,

op afdoende wijze een dergelijke voorafgaande realisatie van de natuurkerngebieden garandeert.
[...].”

3.17. Met het advies nr. 56.541/1/V van 28 juli 2014 brengt de afdeling Wetgeving van de Raad van State advies uit over een ontwerp van besluit van de Vlaamse regering ‘houdende intrekking van de geschorste delen van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Afbakening zeehavengebied Antwerpen’ zoals definitief vastgesteld op 30 april 2013 en geschorst op 3 december 2013 en houdende definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Afbakening zeehavengebied Antwerpen, havenontwikkeling linkeroever’.

In dat advies formuleert de afdeling Wetgeving van de Raad van State de volgende opmerking:

“3.1. Een eerste wijziging betreft aanvullingen van de artikelen L1.4, L3.2, L4.5 en L6.2 van de stedenbouwkundige voorschriften en de overeenstemmende afbakeningen op het grafisch plan teneinde tegemoet te komen aan het in het voormelde schorsingsarrest vervatte oordeel dat ‘de stedenbouwkundige voorschriften van het GRUP niet op verordenende wijze lijken te bepalen dat de realisatie van de natuurkerngebieden in het noordelijk deel van de linkerscheldeoever noodzakelijk de havenontwikkeling moet voorafgaan’. De voornoemde aanvullingen betreffen een fasering van de realisatie van de natuurkerngebieden op de linkerscheldeoever ten opzichte van de ontwikkeling van het havengebied.
[...]

7.1. De in randnummer 3.1 vermelde wijziging vindt mede rechtsgrond in artikel 36ter van het decreet van 21 oktober 1997 ‘betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu’ in zoverre daarmee wordt voorzien in maatregelen die een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone moeten voorkomen, dan wel maatregelen die een dergelijke aantasting dienen te compenseren.

Er moet over worden gewaakt dat is voldaan aan de toepassingsvoorwaarden die door of krachtens het laatstgenoemde artikel worden bepaald. Zo kan het plan, wanneer het een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone veroorzaakt, alleen worden vastgesteld omwille van dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard. Wanneer de betrokken speciale beschermingszone of een deelgebied ervan, een gebied met een prioritair type natuurlijke habitat of een prioritaire soort is, komen alleen argumenten die verband houden met de menselijke gezondheid, de openbare veiligheid of met voor het

milieu wezenlijk gunstige effecten dan wel, na advies van de Europese Commissie, andere dwingende redenen van groot openbaar belang, in aanmerking. In de laatstgenoemde hypothese is het inwinnen van het advies van de Europese Commissie een substantieel vormvereiste waaraan voldaan moet zijn voordat het uitvoeringsplan kan worden vastgesteld.

Of te dezen effectief aan de voornoemde toepassingsvoorwaarden wordt voldaan, vergt ook een beoordeling van feitelijke gegevens, die de afdeling Wetgeving van de Raad van State niet kan uitvoeren, zodat op dit punt een voorbehoud dient te worden gemaakt.

7.2. Wel kan er de aandacht op worden gevestigd dat uit het arrest *Briels* van het Europees Hof van Justitie van 15 mei 2014 (zaak C-521/12) kan worden afgeleid dat de zinsnede ‘de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied niet zal aantasten’ in artikel 6, lid 3, van richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 ‘inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna’ niet zodanig kan worden uitgelegd dat van aantasting van de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied geen sprake zou zijn in het geval het plan weliswaar gevolgen heeft voor het bestaande areaal van een beschermd habitattypet in het betrokken gebied, maar er in het kader van het plan in het betrokken gebied een areaal van gelijke of grotere omvang van dat habitattypet tot ontwikkeling wordt gebracht. De laatstgenoemde bepaling moet aldus worden uitgelegd dat een plan dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een gebied van communautair belang, dat negatieve gevolgen heeft voor een in dit gebied voorkomend type natuurlijke habitat en dat voorziet in maatregelen voor het tot ontwikkeling brengen in dit gebied van een areaal van gelijke of grotere omvang van dit habitattypet, de natuurlijke kenmerken van dat gebied aantast. Deze maatregelen kunnen in voorkomend geval slechts als ‘compenserende maatregelen’ in de zin van artikel 6, lid 4, van de richtlijn worden aangemerkt, voor zover de bij deze bepaling gestelde voorwaarden vervuld zijn.”

3.18. Op deze opmerking van de afdeling Wetgeving van de Raad van State reageert de Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw in haar nota aan de leden van de Vlaamse regering als volgt:

“Er wordt inderdaad voldaan aan de toepassingsvoorwaarden van artikel 36ter van het Natuurbehoudsdecreet, en de aanhef van het ontwerpbesluit wordt op dit punt aangevuld.

De passende beoordeling en beslissing over het GRUP ‘Afbakening Zeehavengebied Antwerpen’ zijn, in het licht van artikel 6 van de Habitatrichtlijn en artikel 36ter van het Natuurbehoudsdecreet fundamenteel te onderscheiden van de *casus* waarover de Nederlandse Raad van State een prejudiciële vraag heeft voorgelegd aan het Hof van Justitie en waarover dat Hof heeft geoordeeld bij arrest van 15 mei 2014 (zaak C-521/12 inzake T.C. *Briels* e.a. tegen Minister van Infrastructuur en Milieu).

De conclusies die gelden voor de Nederlandse zaak gaan niet op voor voorliggend GRUP.

De Nederlandse zaak betreft vooreerst een besluit dat strekt tot de realisatie van een project – een wegverbreding – dat gepaard zal gaan met de aantasting van een natuurlijk habitatype en dat tegelijk voorziet in de aanleg, elders in de betrokken SBZ, van een nieuw areaal van dezelfde of zelfs een grotere omvang van dat habitatype. Het besluit in kwestie laat dus de wegverbreding toe en ook de aantasting van het bestaande areaal van het beschermd habitatype, zonder voorafgaande realisatie van een zelfde of groter areaal van dat habitatype elders in de betrokken SBZ.

Dit is totaal anders in voorliggende ontwerpbesluit met betrekking tot het GRUP ‘Afbakening Zeehavengebied Antwerpen’. Dit ontwerpbesluit voorziet dat in de stedenbouwkundige voorschriften verordenend wordt vastgelegd dat de ontwikkeling van gebieden voor zeehaven- en watergebonden bedrijven, voor logistiek park, voor waterweginfrastructuur en voor verkeers- en vervoersinfrastructuur, waarin zich verspreid een aantal natuurwaarden bevinden die een bijdrage leveren aan de instandhoudingsdoelstellingen (IHD) voor de betrokken SBZ’s, pas mogelijk wordt na de inrichting van duurzaam leefgebied in de natuurkerngebieden in het noordelijk deel van de Linkerscheldeoever. De duurzame inrichting van habitats en leefgebieden van soorten in die natuurkerngebieden is gericht op de realisatie van de IHD voor de betrokken SBZ’s en bijgevolg op het proactief in een goede staat van instandhouding brengen van die habitats en soorten waarvoor het SBZ is aangewezen.

In de Nederlandse *casus* zou het nieuwe areaal aan natuurlijke habitat pas achteraf tot ontwikkeling worden gebracht, na het aantasten van het bestaande areaal. Op het ogenblik van de goedkeuring van het projectbesluit is er daarom in de Nederlandse *casus* geen zekerheid dat het project de natuurlijke kenmerken van de betrokken SBZ niet zal aantasten.

Voorliggend ontwerpbesluit voorziet niet alleen dat verordenend wordt vastgelegd dat de ontwikkeling van de voor zeehaven- en watergebonden bedrijven bestemde gebieden en de andere hiervoor vermelde gebieden (waarin zich verspreid de hiervoor vermelde natuurwaarden bevinden) pas mogelijk wordt na de duurzame inrichting van habitats en leefgebieden van soorten in de natuurkerngebieden. Bovendien bepalen de stedenbouwkundige voorschriften van gebieden dat de effectieve duurzame inrichting van de leefgebieden in de natuurkerngebieden moet blijken uit een beslissing van de Vlaamse Regering die voorafgaand het advies van het Agentschap voor Natuur en Bos moet inwinnen en dat die beslissing deel moet uitmaken van de aanvraag voor het bekomen van een stedenbouwkundige vergunning voor de realisatie van de bestemming van het betrokken gebied.

Bovendien zal men voor elke vergunningsaanvraag ter realisatie van die haven- of andere bestemming hoe dan ook nog moeten nagaan of het voorwerp van de aanvraag significante gevolgen kan hebben voor een SBZ.

In dat geval zal men een passende beoordeling moeten maken van de gevolgen van de activiteit voor de betrokken SBZ.

Deze elementen ontkrachten ook het bijkomend motief van het Hof van Justitie dat stelt dat in het kader van artikel 6, lid 3, van de Habitatrichtlijn

geen rekening mag worden gehouden met de voorziene toekomstige ontwikkeling van een nieuw areaal van het betrokken habitatype. Het Hof van Justitie gaat er van uit ‘dat de eventuele positieve gevolgen van het achteraf tot ontwikkeling brengen van een nieuwe habitat in regel onzeker zijn en dat deze gevolgen hoe dan ook slechts binnen enkele jaren zichtbaar zullen worden’ (punt 32 van het arrest).

In de Nederlandse *casus* houdt dit motief steek. In voorliggend GRUP wordt op juridisch bindende wijze gegarandeerd dat de duurzame inrichting van habitats en leefgebieden van soorten in de natuurkerngebieden een feit is alvorens een bestaand areaal van een habitat of van een leefgebied van een soort waarvoor de betrokken SBZ is aangewezen, kan worden aangetast in een gebied voor zeehaven- of watergebonden bedrijven, in het gebied Logistiek park Waasland, in een gebied voor waterweginfrastructuur of in een gebied voor verkeers- en vervoersinfrastructuur.

Voormelde garantie op planniveau (in de stedenbouwkundige voorschriften) voor de voorafgaande duurzame inrichting van habitats en leefgebieden van soorten in de natuurkerngebieden maakt dat op planniveau de beoordeling van de significantie van de potentiële aantasting van een bestaand areaal van een natuurlijke habitatype waarvoor de betrokken SBZ is aangewezen, door de terreinen waarop het gelegen is te bestemmen als bijvoorbeeld gebied voor zeehavengebonden activiteiten, wel degelijk mag gebeuren in het licht van de natuurkerngebieden en de aldaar (voorafgaand) te realiseren goede lokale staat van instandhouding van dat habitatype of de soorten. Het plan, en met name de planologische bestemming van de natuurkerngebieden, is – kennelijk anders dan in het wegverbredingsproject dat aanleiding gaf tot het arrest Briels – nodig voor het beheer van een gebied van communautair belang, aangezien deze, volgens de in het plan verankerde methodiek, de waarborg biedt voor de duurzame realisatie van de IHD. Er is dus zekerheid dat op het ogenblik dat de aantasting mogelijk wordt van een bestaand areaal, de natuurkerngebieden al zijn gaan behoren tot de natuurlijke kenmerken van die SBZ. De natuurkerngebieden vormen op dat ogenblik zelfs het wezenlijk karakter van de natuurlijke kenmerken.

De bestemming van de natuurkerngebieden in het GRUP is dus zeker geen compenserende maatregel. Het is een instandhoudingsmaatregel in uitvoering van artikel 36ter, § 1, van het Natuurbehoudsdecreet, dat de omzetting is van artikel 6, lid 1, van de Habitatrichtlijn, voor wat betreft de habitatrichtlijngebieden, en van artikel 4, leden 1 en 2, van de Vogelrichtlijn, voor wat betreft de vogelrichtlijngebieden.

De hiervoor aangeduide verschillpunten met de Nederlandse *casus* tonen aan dat het GRUP ‘Afbakening zeehavengebied Antwerpen, havenontwikkeling Linkeroever’ mag vastgesteld worden met toepassing van artikel 36ter, § 4, van het Natuurbehoudsdecreet omdat het plan geen betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken kan veroorzaken.

De overheid die het vaststelt, heeft door de garanties in de stedenbouwkundige voorschriften de zekerheid verkregen dat het plan geen effecten heeft die de natuurlijke kenmerken van de betrokken SBZ’s zullen aantasten. Zodoende is er geen reden om een beroep te doen op artikel 36ter, § 5, en aan te tonen dat er voor het plan geen alternatieven zijn die minder schadelijk zijn voor de natuurlijke kenmerken van de SBZ, dat het plan om dwingende redenen van groot openbaar belang moet

worden gerealiseerd en dat alle nodige compenserende maatregelen genomen worden om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft.”

3.19. Op 24 oktober 2014 beslist de Vlaamse regering om (1) het besluit houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk RUP ‘Afbakening zeehavengebied Antwerpen’, in zoverre dit het grondgebied van de gemeenten Beveren en Sint-Gillis-Waas betreft, met uitsluiting van de aldaar gelegen groengebieden (artikelen L14, L15 en L18) in te trekken; (2) het bij het besluit van 24 oktober 2014 gevoegde gewestelijk RUP ‘Afbakening zeehavengebied Antwerpen, havenontwikkeling Linkeroever’ definitief vast te stellen; (3) aan de Maatschappij voor het haven-, grond- en industrialisatiebeleid van het linker Scheldeoevergebied machtiging te verlenen om de gronden, begrepen in het onteigeningsplan gevoegd bij het gewestelijk RUP ‘Afbakening Zeehavengebied Antwerpen, havenontwikkeling Linkeroever’, meer specifiek het deelgebied ‘Z3-gebied Doel’, te onteigenen.

3.20. Artikel 2.2.7, § 10, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (hierna: VCRO), zoals ingevoegd bij decreet van 4 april 2014, wordt in de aanhef van het genoemde besluit van de Vlaamse regering van 24 oktober 2014 vermeld als rechtsgrond. Die bepaling luidt:

“§ 10. De Vlaamse Regering kan, met het oog op het herstel van een onregelmatigheid, het besluit houdende definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan geheel of gedeeltelijk intrekken en hernemen, waarbij het wettigheidsgebrek wordt rechtgezet.

De bepalingen van §§ 7 en 8 zijn onverminderd van toepassing, met uitzondering van de vervaltermijn van honderdtachtig dagen.”

3.21. In de toelichtingsnota bij het op 24 oktober 2014 vastgestelde gewestelijk RUP staat te lezen dat de Vlaamse regering, als gevolg van het onder randnummer 3.16 vermelde schorsingsarrest

“ervoor [koos] om het definitieve vaststellingsbesluit van 30 april 2013 voor de geschorste delen van het rup ‘afbakening zeehavengebied Antwerpen’ in te trekken en deze vervolgens opnieuw vast te stellen voor diezelfde gebieden, met aangepaste voorschriften die de proactieve natuurontwikkeling verordenend vastleg[t]. Deze proactieve

natuurontwikkeling was sowieso reeds het uitgangspunt in het oorspronkelijk rup (dit principe werd in de passende beoordeling beschouwd, en bekrachtigd in de beslissing van de Vlaamse regering van 22 juli 2011) (Afwegingsnota milderende en natuurcompenserende maatregelen die betrekking hebben op het MMHA) en de beslissing van de Vlaamse regering van 27 april 2012 (Flankerend beleid GRUP ‘Afbakening Zeehavengebied Antwerpen’: overeenkomsten voor verwerving, inrichting, beheer en monitoring en goedkeuring sociaal begeleidingsplan), maar werd in het ontwerp-rup niet letterlijk in de stedenbouwkundige voorschriften opgenomen. Uit zowel opmerkingen geuit tijdens het openbaar onderzoek als uit het schorsingsarrest blijkt het wenselijk om de voorschriften uit het ontwerp-rup aan te passen, zodat de realisatie van de natuurkerngebieden de havenontwikkeling voorafgaat [...]. De intrekking brengt mee dat men, wat deze gebieden betreft, wordt teruggeplaatst net voor de vaststelling. Alsof er voor die gebieden dus nooit een vaststelling is geweest. De vaststelling brengt met zich mee dat geen ‘nieuw grup’ ontstaat, maar een nieuw onderdeel van het grup.

Voorliggend ruimtelijk uitvoeringsplan bevat aldus de bestemmingswijzigingen voor linkerscheldeoever. Het plan is beperkt tot het gedeelte dat door de Raad van State op 3 december 2013 werd geschorst.

De herbestemming naar de robuuste natuur is vastgelegd in het grup voor de afbakening van het zeehavengebied, zoals definitief vastgesteld op 30 april 2013, maar wordt niet opnieuw beschouwd in het grup ‘afbakening zeehavengebied Antwerpen, havenontwikkeling linkerscheldeoever’.”

3.22. Met ’s Raads arresten nrs. 231.933 en 231.934 van 13 juli 2015 worden de schorsingsvorderingen tegen de onder de randnummers 3.13 en 3.19 vermelde beslissingen verworpen wegens het niet voldaan zijn aan de grondvoorwaarde van de spoedeisendheid. Wel stelt de Raad van State “[m]et het oog op de beoordeling van het annulatieberoep en om redenen van proceseconomie” al de volgende prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie:

“Het gewestelijk RUP bevat stedenbouwkundige voorschriften waarin verordenend wordt vastgesteld dat de ontwikkeling van gebieden (meer bepaald voor zeehaven- en watergebonden bedrijven, voor logistiek park, voor waterweginfrastructuur en voor verkeers- en vervoersinfrastructuur) waarin zich natuurwaarden (areaal van een natuurlijk habitatype of leefgebied van een soort waarvoor de betrokken speciale beschermingszone is aangewezen) bevinden die een bijdrage leveren aan de instandhoudingsdoelstellingen voor de betrokken speciale beschermingszones, pas mogelijk is na de inrichting van duurzaam leefgebied in natuurkerngebieden (aangeduid binnen natura 2000-gebied) en na een beslissing van de Vlaamse regering met voorafgaand advies van

de Vlaamse administratie bevoegd voor het natuurbehoud – die deel dient uit te maken van een aanvraag voor het bekomen van een stedenbouwkundige vergunning met het oog op de realisatie van de voormelde bestemmingen – dat de duurzame inrichting van de natuurkerngebieden geslaagd is.

Kunnen deze stedenbouwkundige voorschriften met de erin vooropgestelde positieve ontwikkelingen van het natuurkerngebied, in aanmerking worden genomen bij het in artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn bedoelde bepalen van de mogelijke significante gevolgen en/of het maken van een passende beoordeling, of kunnen deze stedenbouwkundige voorschriften slechts als ‘compenserende maatregelen’ in de zin van het vierde lid van artikel 6 van de Habitatrichtlijn worden aangemerkt, voor zover de bij deze bepaling gestelde voorwaarden vervuld zijn?”

3.23. Met zijn arrest nr. 233.000 van 20 november 2015 beveelt de Raad van State de schorsing van de tenuitvoerlegging van de onder randnummers 3.13 en 3.19 vermelde beslissingen, in zoverre deze beslissingen betrekking hebben op:

- de Saeftinghedokzone, bestaande uit de daarin gelegen bestemmingsgebieden “Gebied voor waterweginfrastructuur” (artikel L3), “Fasering Saeftinghedok” (artikel L3.2.b), “Fasering Saeftinghedokmonding” (artikel L3.2.c), en de in deze bestemmingsgebieden voorziene overdrukken “Hoogspanningsleiding” (artikel L16), en
- het onmiddellijk ten zuiden en ten noorden van de Saeftinghedokzone, maar ten oosten van de Oostlangeweg, gelegen gedeelte van het niet gefaseerde bestemmingsgebied “Gebied voor zeehaven- en watergebonden bedrijven” (artikel L1), met de daarin voorziene overdrukken “Hoogspanningsleiding” (artikel L16).

3.24. In het arrest van 21 juli 2016 beantwoordt het Hof van Justitie van de Europese Unie in de gevoegde zaken C-387/15 en C-388/15 (hierna: het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie) de onder randnummer 3.22 vermelde prejudiciële vraag als volgt:

“Artikel 6, lid 3, van richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna moet aldus worden uitgelegd dat maatregelen die zijn opgenomen in een plan of project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het

beheer van een gebied van communautair belang, en die erin voorzien dat, voordat zich negatieve gevolgen voordoen voor een aldaar voorkomend type natuurlijke habitat, er een toekomstig areaal van dat type wordt ontwikkeld, waarvan de ontwikkeling evenwel zal worden voltooid na de beoordeling van de significantie van de mogelijke aantasting van de natuurlijke kenmerken van dit gebied, niet in aanmerking kunnen worden genomen bij die beoordeling. Dergelijke maatregelen kunnen in voorkomend geval slechts als ‘compenserende maatregelen’ in de zin van artikel 6, lid 4, worden aangemerkt wanneer is voldaan aan de daarin gestelde voorwaarden.”

3.25. Met het arrest nr. 236.837 van 20 december 2016 vernietigt de Raad van State:

- 1) het besluit van de Vlaamse regering van 24 oktober 2014 in zoverre dit het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Afbakening zeehavengebied Antwerpen, havenontwikkeling Linkeroever’ definitief vaststelt, met uitsluiting van het westelijk deel van het ‘Logistiek park Waasland’, gelegen te Beveren tussen de expressweg Kust-Antwerpen (N49), de Verrebroekstraat, Havinkbeek en Paardenkerkhofstraat, en,
- 2) het besluit van de Vlaamse regering van 27 april 2012 ‘houdende voorlopige vaststelling van het ontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan Afbakening zeehavengebied Antwerpen’, in zoverre dit betrekking heeft op het beheersingsgebied van het deels vernietigde definitief vastgestelde gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Afbakening zeehavengebied Antwerpen, havenontwikkeling Linkeroever’, dus met uitsluiting van het westelijk deel van het ‘Logistiek park Waasland’.

IV. Nadere omschrijving van het voorwerp van het beroep

3.26. Zoals uitdrukkelijk ter terechtzitting vastgesteld, verzetten de verzoekende partijen zich niet tegen het standpunt in het auditoraatsverslag dat het voorwerp van het beroep beperkt is tot de niet-ingetrokken gedeelten van de bestreden besluiten.

VI. Ontvankelijkheid van het beroep

Standpunt van de partijen

4.1. Eerste verzoekster verklaart in het verzoekschrift, wat haar belang betreft, sinds 1993 in haar huis, gelegen in de Camermanstraat in het centrum van Doel, te wonen. Zij betoogt dat haar eigendom in 1978 werd ingekleurd als woongebied met culturele, historische en/of esthetische waarde.

Tweede verzoeker betoogt in het verzoekschrift sinds 1986 in zijn huis gelegen aan de Engelsesteenweg 80 in de dorpskern van Doel te wonen. Hij stelt dat zijn eigendom in 1978 door het gewestplan werd ingekleurd als woongebied.

Derde verzoekster woont luidens het verzoekschrift sinds 1992 in haar huis aan de Scheldemolenstraat 61 te Doel. Zij betoogt dat het gewestplan haar woning in 1978 heeft ingekleurd als woongebied.

Vierde verzoekster verklaart sinds tien jaar in Ouden Doel te wonen. Zij stelt dat haar woning vóór het bestreden gewestelijk RUP “de bestemming havenuitbreidingsgebied [...]” had.

Vijfde verzoeker zet in het verzoekschrift uiteen sinds 1988 in zijn woning aan Oud Arenberg 111 te Kieldrecht te wonen. Zijn woning is onmiddellijk aan het natuurgebied Putten Weiden gelegen, een gebied dat in 1988 als vogelrichtlijngebied werd aangewezen.

De verzoekende partijen argumenteren verder met betrekking tot hun belang dat hun eigendommen “alle[...] gelegen [zijn] in het beheersingsgebied van het bestreden [RUP] en [dat zij] zich gegriefd [voelen] door de ombestemming van hun eigendommen van woongebied en woongebied met culturele, historische en/of esthetische waarde naar ‘Gebied voor waterweg’

[eerste tot en met derde verzoekers] en van havenuitbreidingsgebied naar ‘natuurgebied’ [vierde verzoekster] zodat zij allen [het] vereiste belang hebben”.

4.2. De verwerende partij betwist in haar memorie van antwoord het belang van de verzoekende partijen. Zij werpt op dat de eerste, tweede, derde en vierde verzoekende partij hun belang uitsluitend op het zonevreemd worden van hun eigendommen baseren. Zij stelt dat de eerste drie verzoekende partijen allen in de zone L3 ‘Gebied voor waterweginfrastructuur’ wonen, en alleen een belang kunnen hebben bij het vernietigen van deze zone. “[M]instens” kunnen zij volgens de verwerende partij enkel een voordeel hebben bij de vernietiging van het gewestelijk RUP op het grondgebied van de gemeenten Beveren en Sint-Gillis-Waas, met uitsluiting van de aldaar gelegen groengebieden.

Met betrekking tot in het bijzonder de woning van vierde verzoekster, werpt de verwerende partij tegen dat deze gelegen is in Ouden Doel, en reeds onder de gelding van het gewestplan zonevreemd was. Om die reden kan zij volgens de verwerende partij geen voordeel hebben bij een eventuele vernietiging van het gewestelijk RUP, en heeft zij geen belang bij het beroep.

Met betrekking tot vijfde verzoeker werpt de verwerende partij op dat deze slechts over een precair recht beschikt om in zijn woning te blijven, en dat hij op korte termijn zijn woning zal moeten verlaten. Volgens de verwerende partij heeft hij dan ook geen belang bij het beroep.

4.3. De tussenkommende partij werpt in haar memorie tot tussenkomst op dat de verzoekende partijen allen woonachtig zijn op de linker Scheldeoever en dat al hun “verwijten” betrekking hebben op de planologische invulling met betrekking tot die oever. Zij betoogt dat bij een eventuele partiële vernietiging van het gewestelijk RUP eenzelfde beperking als in het schorsingsarrest nr. 225.676 van 3 december 2013 moet gehandhaafd blijven, rekening houdend met het belang van de verzoekende partijen. Het eventuele belang van de verzoekende partijen bij huidig beroep moet volgens de tussenkommende partij “dan ook beperkt worden tot het grondgebied van de

gemeente Beveren en Sint-Gillis-Waas, met uitsluiting van de groengebieden, hoogstens tot het linkerschelde oever gebied”.

4.4. Deze eerste tot en met de derde verzoekende partij betogen in hun memorie van wederantwoord dat het werkelijk nergens op slaat, te stellen dat zij enkel een belang zouden hebben bij de vernietiging van het Saeftinghedok.

Vierde verzoekster doet gelden dat zonevreemdheid geen illegaliteit is, en dat zij belang heeft om op te komen tegen de ombestemming van haar eigendom naar ruimtelijk kwetsbaar gebied, waar bijvoorbeeld herbouw of uitbreiding niet mogelijk is.

Vijfde verzoeker betoogt dat de opzegging van zijn huurovereenkomst tegen 30 september 2014 door de eigenaar, VLM, ongeldig is.

4.5.1. De verwerende partij doet in haar laatste memorie gelden dat eerste verzoekster haar woning bij akte van 5 januari 2016 heeft verkocht. Zij wijst erop dat die akte in een gebruiksrecht van één jaar voorziet, en dat de Maatschappij Linkerscheldeover een verlenging van het gebruik op vraag van eerste verzoekster tot eind februari 2017 heeft toegestaan. Verweerster wijst er in dit verband evenwel op dat eerste verzoekster inmiddels een andere woning heeft gekocht, en dat zij niet heeft toegelaten “dat er controle [op grond van de] Vlaamse Wooncode was, zodat niet kon nagegaan worden of verlenging van de bewoning mogelijk zou zijn”.

Wat tweede verzoeker betreft, wijst de verwerende partij erop dat deze verzoeker zijn woning bij akte van 9 december 2015 heeft verkocht. Ook in deze akte werd een gebruiksrecht van één jaar voorzien, maar tweede verzoeker heeft geen verlenging gevraagd. Hij heeft inmiddels de woning verlaten en op 1 februari 2017 heeft hij de sleutels van de woning afgegeven.

Ten aanzien van derde verzoekster werpt de verwerende partij tegen dat zij haar woning bij akte van 9 december 2015 heeft verkocht. Ook in

deze akte werd een gebruiksrecht van één jaar voorzien, maar ook derde verzoekster heeft geen verlenging gevraagd. Derde verzoekster heeft de woning op 23 januari 2017 verlaten en heeft de sleutels van de woning afgegeven.

De verwerende partij meent dat geen van de voormelde verzoekende partijen nog een actueel belang heeft bij de procedure.

4.5.2. Zij vervolgt dat de eerste tot en met de derde en de vijfde verzoekende partij nooit eigenaar en bewoner van een woning in het beheersgebied van het gewestelijk RUP “zoals het vandaag aan [de Raad van State] voorligt” zijn geweest, en wijst erop dat met ’s Raads vernietigingsarrest nr. 236.837 van 20 december 2016 “de bestemming voor de aan natuur gekoppelde havenontwikkeling [is] weggefallen”. De voormelde verzoekende partijen hebben volgens de verwerende partij geen belang om de vernietiging te bekomen van de bestemmingen “vervat in het in huidige procedure bestreden [gewestelijk RUP]”.

De verwerende partij betoogt bijkomend dat de voormelde verzoekende partijen “zich nooit [hebben] verzet tegen het onderdeel van het [gewestelijk RUP] waarin de creatie van de gunstige staat van instandhouding van de SBZ’ s zit vervat”, maar zich “[i]ntegendeel [...] in de procedures [...] tegen het [gewestelijk RUP] van 30 april 2013 [en] het [gewestelijk RUP] van 24 oktober 2014 [hebben] verzet tegen het feit dat de SBZ’ s [...] zouden worden aangetast”.

4.5.3. Wat vierde verzoekster betreft, wijst de verwerende partij erop dat deze verzoekster na een eventuele vernietiging van het gewestelijk RUP “terug [zou] komen te liggen in zone voor ‘havenuitbreidingsgebied (grondkleur agrarische bestemming)’”, wat haar “geen voordeel mee[brengt]”.

4.5.4. Verder betoogt de verwerende partij dat alle verzoekende partijen op de linker Scheldeoever wonen en dat zij hun belang nooit op de nadelen die zij ingevolge de gebieden van de rechter Scheldeoever zouden

ondervinden, hebben gesteund. Zij stelt dat de verzoekende partijen met betrekking tot deze laatste gebieden geen belang kunnen aanvoeren, en wijst er op dat de Raad van State “op 5 februari 2016 reeds de arresten nr. 233.747, nr. 233.745, nr. 233.746 en op 4 oktober 2016 nr. 235.965 [heeft] uitgesproken met betrekking tot de procedures die daarover hangende waren” en dat deze beroepen werden verworpen.

4.6. De tussenkomenende partij stelt in haar laatste memorie nog dat geen van de verzoekende partijen in hun inleidend verzoekschrift in de huidige zaak “[...] middelen van onwettigheid [hebben] ontwikkeld tegen de niet-ingetrokken plangedeelten (de zgn. Groengebieden) die in onderhavige zaak nog het voorwerp uitmaken [van het beroep]”.

Zij wijst er ook op dat ’s Raads arrest nr. 236.837 van 20 december 2016 “betrekking [heeft] op plangedeelten die van de niet-ingetrokken plangedeelten van het [bestreden] gewestelijk RUP [...] duidelijk kunnen worden afgescheiden”, wat volgens haar ook blijkt uit ’s Raads schorsingsarrest nr. 225.676 van 3 december 2013.

De verzoekende partijen ontberen volgens de tussenkomenende partij elk verder belang bij hun beroep, aangezien de middelen uitsluitend gericht zijn op de plangedeelten die door de Raad van State van de groengebieden werden afgescheiden, en die met ’s Raads arrest nr. 236.837 van 20 december 2016 reeds werden vernietigd. De verzoekende partijen hebben volgens haar volledige genoegdoening gekregen door het voormelde arrest.

4.7.1. De verzoekende partijen wijzen er in hun laatste memorie vooreerst op dat de Raad van State in zijn vernietigingsarrest nr. 236.837 van 20 december 2016 met betrekking tot het gewestelijk RUP van 24 oktober 2014 het belang van alle verzoekende partijen heeft aanvaard.

4.7.2. Verder zetten zij uiteen dat eerste verzoekster een verzoek tot verlenging van haar woonrecht tot 31 oktober 2017 heeft ingediend, en dat de

tweede en de derde verzoekende partij “geen zulk verzoek [hebben] ingediend en zijn verhuisd”.

4.7.3. Bijkomend betogen zij dat de eerste tot en met de derde verzoekende partij hun woning niet zomaar hebben verkocht, “maar wel omdat Doel-dorp nu ook op het vlak van hygiëne en gezondheid onleefbaar was geworden”, waarbij “[Doel] bovenop de vele problemen inzake veiligheid [...] nu bijv. ook met een zware rattenplaag in al die leegstaande huizen [kampt]”, en “deze ratten [zich] bij koud weer letterlijk een weg naar en in de verwarmde resterende woningen [graven en knagen]”. Dit was volgens de verzoekende partijen voor de laatste inwoners “de druppel, bovenop dagelijks vandalisme, straatracen [...], diefstallen, enz”. Zij stellen “in die omstandigheden gekraakt [te zijn] door de eerste maar intense bezoeken van de onteigeningscommissaris [en] ‘minnelijk onteigend’ [te zijn] omdat het Vlaamse Gewest niet voldeed aan haar primaire bestaansreden met name het garanderen van de veiligheid van haar inwoners”.

De verzoekende partijen verwijten het Vlaamse Gewest zich “zoals reeds 19 jaar in dit dossier [...] op haar eigen fout [te beroepen] en [zij] verdient - nemo auditur - dan ook geen gehoor”. Zij besluiten dat “[de inwoners van Doel] [h]oe dan ook [...] steeds een moreel belang [zullen] hebben bij de vernietiging van dit plan”.

Beoordeling

5.1. Door de *sub* 3.19 vermelde intrekking en het *sub* 3.25 vermelde arrest nr. 236.837 van 20 december 2016 heeft het beroep al een gedeelte van zijn voorwerp verloren. In zoverre zijn de verzoekende partijen door het optreden van de verwerende partij en de door haar begane onwettigheid zonder belang geworden bij hun beroep.

5.2. Uit het arrest nr. 236.837 van 20 december 2016 volgt dat de groengebieden op de linker Scheldeoever, die het voorwerp uitmaken van het met

huidig beroep bestreden gewestelijk RUP, samen met de bij het voormelde arrest vernietigde plangebieden, betrokken zijn bij en deel uitmaken van één onwettig procédé. Het standpunt dat de voormelde plangebieden van elkaar afsplitsbaar zijn, kan dan ook geen bijval vinden. De verwijzing door de tussenkomenende partij in dit verband naar 's Raads schorsingsarrest nr. 225.676 van 3 december 2013, mist pertinentie, nu dit laatste enkel voorlopig en bewarend van aard is en geen oordeel over de grond van de zaak inhoudt.

5.3. Vierde verzoekster woont in een gebied op linkeroever dat door het bestreden RUP tot groengebied is bestemd. Wat de nog niet ingetrokken en vernietigde delen van de bestreden besluiten betreft, heeft alleszins deze verzoekster nog een actueel belang.

Het betoog van de verwerende en de tussenkomenende partij dat haar woning in geval van vernietiging in een zone voor havenuitbreidingsgebied komt te liggen, doet aan dit belang geen afbreuk. Immers behelst het bestreden gewestelijk RUP, reglementair van aard zijnde, een nieuwe wilsuiking, en opent zijn vernietiging voor vierde verzoekster de kans op het alsnog bekomen van een volgens haar gunstigere bestemming, zoals overigens reeds aangenomen in 's Raads arrest nr. 236.837 van 20 december 2016.

5.4. De vraag van de tussenkomenende en de verwerende partij om een gebeurlijk vernietiging van de bestreden besluiten te beperken, wordt verder beoordeeld (zie randnummer 9).

V. Onderzoek van het tweede middel, eerste tot derde onderdeel en vijfde middel, eerste onderdeel

Standpunt van vierde verzoekster

6.1.1. Vierde verzoekster voert in een tweede middel de schending aan van de artikelen 3, 2b), 4 en 13 van de vogelrichtlijn, artikelen 6 en 7 van de habitatrichtlijn, de artikelen 8 en 36ter van het decreet van 21 oktober 1997

‘betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu’ (hierna: het decreet natuurbehoud), de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, inzonderheid het redelijkheidsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel, het materiële motiveringsbeginsel, het voorzorgsbeginsel en het beginsel luidens hetwelk elke administratieve overheid verplicht is om haar beslissingen te steunen op in rechte en in feite aanvaardbare motieven, de artikelen 11 en 13 van het besluit van de Vlaamse regering van 3 april 2009 ‘betreffende de aanwijzing van speciale beschermingszones en de vaststelling van instandhoudingsdoelstellingen’ (hierna: het besluit van de Vlaamse regering van 3 april 2009) en de artikelen 2, in het bijzonder 5°, f), 7 en 8 van het decreet van 14 december 2001 ‘voor enkele bouwvergunningen waarvoor dwingende redenen van groot algemeen belang gelden’ (hierna: het nooddecreet).

6.1.2. Zij zet in een eerste onderdeel uiteen dat het gewestelijk RUP een hele reeks aantastingen in de zin van artikel 2, 30°, van het decreet natuurbehoud inhoudt. De SBZ-H “Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent” wordt aangetast ingevolge de inkleuring van het Saeftinghedok op de linker Scheldeoever, dat deels in deze SBZ-H komt te liggen. Meer bepaald zijn de scheldeoevers met bijhorende slikken en schorren sinds 2002 door de Vlaamse regering als SBZ-H aangewezen en blijkt onder andere uit het plan-MER dat de inplanting van het Saeftinghedok ter hoogte van de vaargeul van dit dok leidt tot het verlies van een zeer waardevolle strook van 20 hectare slikken en schorren. Het feit dat in het plan-MER zelf staat vermeld dat het verlies van dit gebied moet worden gecompenseerd, impliceert een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van deze SBZ-H. Het gewestelijk RUP staat verder toe dat bestaande leefgebieden voor vogelsoorten vermeld in de bijlage I van de vogelrichtlijn verdwijnen. De SBZ-V nr. 3.6 “Schorren en Polders van de Beneden-Schelde” is substantieel verbonden met polders en schorren. Door het gewestelijk RUP dreigt drie vierde van het poldergebied rond Doel-Muggenhoek-Rapenburg-Ouden Doel-Saeftinghe te verdwijnen, voor hetzij industriegrond, hetzij de aanleg van een dok (4,5 kilometer lang tot aan de Putten Weiden in de Oud Arenbergpolder), hetzij wegeaanleg, hetzij aanleg van estuariene natuur. Meer in het bijzonder wordt het

uitzonderlijk waardevol, 52 hectare grote natuurgebied Putten Weiden aangetast door de herbestemming tot “gebied voor zeehaven- en watergebonden bedrijven”. Het verdwijnen van Putten Weiden werd in het Deurganckdok-MER als een zeer ernstig negatief effect beoordeeld, onder andere door de aanwezige bijlage I-vogelsoorten. Dit natuurgebied werd daarin als onvervangbaar en niet-compenseerbaar bestempeld. In het plan-MER dat tot het bestreden GRUP heeft geleid, wordt gesteld dat Putten Weiden moet worden gecompenseerd, zodat er niet de minste twijfel kan over bestaan dat de verdwijning ervan een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van de SBZ inhoudt. In de “Passende Beoordeling” bij planvariant A1b staat dat het verlies van een deel van Putten Weiden op zich al een betekenisvolle verstoring uitmaakt. Het verdwijnen van het ganse gebied maakt dan zeker een dergelijke verstoring uit. Nochtans blijkt uit de eindconclusie van het MMHA dat er geen betekenisvolle negatieve effecten voor de voormelde SBZ-H en SBZ-V worden aangenomen, wat blijkens de passende beoordeling bij het MMHA en de toelichtingsnota bij het gewestelijk RUP het gevolg is van het feit dat de betekenisvolle aantastingen zouden worden gecompenseerd.

De bestreden besluiten houden dan ook een kennelijke aantasting in van substantiële delen van de genoemde SBZ-V en SBZ-H, zodat artikel 36ter, § 5, van het decreet natuurbehoud en artikel 6, vierde lid, van de habitatrichtlijn dienden te worden gerespecteerd. Vastgesteld wordt dat de nood en plicht tot bescherming niet in ruimtelijke uitvoeringsplannen werd vertaald.

6.1.3. Vierde verzoekster zet in een tweede onderdeel uiteen dat het besluit van de Vlaamse regering van 3 april 2009 en in het bijzonder de instandhoudingsdoelstellingen door het gewestelijk RUP worden geschonden. Zij verwijst naar de bij dit besluit als bindend verklaarde doelstellingen, zoals vervat in de beslissing van de Vlaamse regering van 22 juli 2005 ‘inzake de Langetermijnvisie voor het Schelde-estuarium, met name inzake de Ontwikkelingsschets 2010, het geactualiseerd Sigmaplan ter beheersing van overstromingsrisico’s en het behalen van natuurdoelstellingen in het Zeescheldebekken, instandhoudingsdoelstellingen en flankerende maatregelen

voor landbouw en plattelandsrecreatie' (hierna: de beslissing van de Vlaamse regering van 22 juli 2005). Meer in het bijzonder betoogt zij dat de instandhoudingsdoelstellingen voorzien in 500 hectare slik, zodat het voor zich spreekt dat het afschaffen van 20 hectare slik hiermee in strijd is.

6.1.4. Vierde verzoekster voert in een derde onderdeel in hoofdzaak een schending aan van artikel 6, vierde lid, van de habitatrichtlijn en verwijst in dit verband uitdrukkelijk naar 's Raads arrest nr. 223.083 van 29 maart 2013 inzake de vzw Natuurpunt Limburg e.a. Zij betoogt verder dat de Vlaamse regering nog steeds niet heeft voorzien in de afwijkingsprocedure zoals opgedragen door artikel 36ter van het decreet natuurbehoud, zodat deze procedure *a fortiori* niet werd gerespecteerd.

In geval van twijfel dient het Hof van Justitie te worden bevraagd over de uitlegging van de artikelen 6 en 7 van de habitatrichtlijn. In ieder geval is niet voldaan aan de eisen van artikel 36ter, § 5, van het decreet natuurbehoud en artikel 6 van de habitatrichtlijn. De drie grootste oppervlaktes slikgebied omvatten respectievelijk 155,7 hectare, 72,56 hectare en 49,9 hectare, zodat ervan mag worden uitgegaan dat het verdwijnen van 20 hectare slik in de SBZ-H "Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent" significant is. Bovendien wordt in het plan-MER regelmatig gesteld dat het verlies aan slikken moet worden gecompenseerd, wat een betekenisvolle aantasting van deze SBZ-H impliceert. In dit verband wordt ook verwezen naar "Bijlage IX: Beslissing van de Vlaamse Regering van 22 juli 2011 betreffende de afweging van de milderende en natuurcompenserende maatregelen die betrekking hebben op het MMHA" bij het gewestelijk RUP (pg. 13, 17 en 22), waar het effect als middelmatig en dus minstens betekenisvol wordt aangezien. Voorts bestaat het in het deelrapport "Mitigerende en compenserende maatregelen" aangekondigde hoofdstuk 8.4, waarin zou worden nagegaan "in welke [mate] het doorvoeren van natuurcompensatie van toepassing zou zijn bij het verdwijnen van slikkenzones door eventuele aanleg van een nieuw getijdendok, deel uitmakend van de planvarianten B1, B2 en MMHA", niet, of is het minstens achteraf "verdwenen" en wordt in de "passende beoordeling" bij het MMHA

louter op grond van een niet gefundeerd “expert judgement” geoordeeld dat er geen betekenisvolle gevolgen zijn, wat een loutere stijlformule inhoudt en op pure manipulatie lijkt. Verder is de beweerde bijkomende aanleg van 490 hectare slikken- en schorrengebied geen maatregel om de betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van de betrokken SBZ’s te voorkomen of te vermijden, maar een maatregel om die betekenisvolle aantasting te compenseren of te vervangen. In werkelijkheid betreft het de aanleg van estuariene ontwikkeling in Prosperpolder-Noord, Doelpolder-Midden en Doelpolder-Noord. Deze laatste is bovendien als permanente compensatie opgenomen in het nooddecreet, terwijl het gebied Prosperpolder-Noord buiten het plangebied valt. Ook het doorschuiven naar het zogenaamde projectniveau is in strijd met de voorgeschreven afwijkingsprocedure.

Wat het gebied Putten Weiden betreft, herhaalt vierde verzoekster dat uit het Deurganckdok-MER blijkt dat het verdwijnen ervan als een zeer ernstig negatief effect wordt beoordeeld en dat dit gebied zelfs als niet-compenseerbaar wordt beschouwd, dat uit de “Passende Beoordeling” bij planvariant A1b blijkt dat zelfs het verlies van een deel van Putten Weiden inhoudt dat er sprake is van een “direct verlies en een betekenisvolle verstoring [niet] kan [...] worden vermeden”, en dat het dan ook voor zich spreekt dat het verdwijnen van het ganse gebied een significante betekenis heeft. De betekenisvolle effecten worden echter “weggenomen” door in een andere zone te voorzien, met name de Nieuw-Arenbergpolder, wat duidelijk als een vervangende of compenserende maatregel is bedoeld.

Het gewestelijk RUP werd definitief vastgesteld zonder dat toepassing werd gemaakt van artikel 6, vierde lid, van de habitatrichtlijn en artikel 36ter, § 5, van het decreet natuurbehoud, wat tot gevolg heeft dat bij de passende beoordeling geen rekening met compenserende maatregelen mocht worden gehouden. Bovendien gaat het te dezen om een prioritair type natuurlijke habitat of een prioritaire soort (vogelsoorten uit bijlage I bij de vogelrichtlijn dienen aldus te worden beschouwd), zodat alleen argumenten die verband houden met de menselijke gezondheid, de openbare veiligheid of met de voor het milieu

wezenlijk gunstige effecten, dan wel (zoals *in casu* hooguit het geval kan zijn) andere redenen van groot openbaar belang, na advies van de Europese Commissie, in aanmerking komen.

6.2. Vierde verzoekster voert in een vijfde middel de schending aan van artikel 6 van de habitatrichtlijn, artikel 36ter, §§ 1 en 3, van het decreet natuurbehoud, “ook samengelezen” met artikel 6 van de habitatrichtlijn, artikel 249, derde lid, van het “EG-verdrag” en van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, inzonderheid het redelijkheidsbeginsel, het proportionaliteitsbeginsel en het beginsel luidens hetwelk elke administratieve overheid verplicht is om haar beslissingen te steunen op in rechte en in feite aanvaardbare motieven.

Zij zet in een eerste onderdeel uiteen dat artikel 6, derde lid, van de habitatrichtlijn het heeft over het “niet” aantasten van de natuurlijke kenmerken, hetgeen een strengere vereiste is dan gesteld in artikel 36ter van het decreet natuurbehoud, wat in elk geval inhoudt dat de eerst vermelde bepaling voorrang heeft en dat artikel 36ter van het decreet natuurbehoud restrictief moet worden geïnterpreteerd, mocht de Raad van State van oordeel zijn dat artikel 6, derde lid, van de habitatrichtlijn toch correct in Vlaamse regelgeving is omgezet. Het gewestelijk RUP en de passende beoordeling stellen weliswaar voorop dat het plan een betekenisvolle aantasting van een aantal SBZ's tot gevolg heeft, maar maken niet duidelijk waarin deze zou bestaan, wat de omvang ervan is en op welke wijze zij afdoende kan worden gecompenseerd. Dit geldt zowel voor wat betreft de impact van het voorliggende plan als van het zogenaamde historisch passief (dit is de betekenisvolle aantastingen uit het verleden) op de SBZ's. Uit het algemeen opzet van het gewestelijk RUP blijkt dat op zeer grove wijze is overgegaan tot afbakening van een aantal zeer grote natuurgebieden, maar er blijkt geenszins in welke mate deze afbakening garanties zou inhouden voor wat betreft het verplicht compenseren van de mogelijke significante nadelige effecten. Integendeel blijkt uit het opzet van het plan dat de vraag of de uiteindelijke compensatie al dan niet voldoet aan de vereisten van artikel 6, 4°, van de habitatrichtlijn, zal nagegaan worden via een monitoring, die gefaseerd zal

worden uitgevoerd bij de realisatie van het plan. Deze monitoring bestaat klaarblijkelijk uit het voorzien van een evaluatieperiode van vijf jaar, teneinde een correcte inschatting te maken van de haalbaarheid van de goede lokale staat van instandhouding en dit onder andere rekening houdend met de timing van de havenontwikkeling. Het gewestelijk RUP voorziet op deze wijze als het ware in een passende beoordeling *post factum*. Hieruit kan alleen maar besloten worden dat het plan in de fase van goedkeuring geen enkele garantie bevatte dat de doelstellingen van artikel 6, 1°, 3° en 4°, van de habitatrichtlijn zijn gerealiseerd. Dit kon ook niet, aangezien de passende beoordeling geen concrete impact weergeeft op de SBZ's en er dus evenmin voorafgaand aan het realiseren van het plan kon nagegaan worden of de concrete significant nadelige effecten noodzakelijkerwijze gecompenseerd kunnen worden, rekening houdend met het feit dat er geen minder schadelijke alternatieven voorhanden zijn. De werkelijke habitattoets zal klaarblijkelijk slechts *post factum* worden toegepast.

6.3.1. De verwerende partij repliceert in haar memorie van antwoord, wat het eerste en derde onderdeel van het tweede middel betreft, dat de verzoekende partijen ten onrechte ervan uitgaan dat het gewestelijk RUP tot een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van de betreffende SBZ's leidt. Het gewestelijk RUP moet als een geheel worden beschouwd, zodat artikel 36ter, § 4, van het decreet natuurbehoud van toepassing is en niet artikel 36ter, § 5, van dit decreet. Compenseren is een uitzonderingsmaatregel die dient toegepast te worden indien er een betekenisvolle aantasting is. De Vlaamse regering beantwoordt met de beslissing rond het gewestelijk RUP aan de algemene filosofie en wenst duidelijk niet de uitzonderingspiste van compenseren te bewandelen. Het toetsingskader voor het beoordelen van de al dan niet betekenisvolle aantasting zijn de instandhoudingsdoelstellingen zoals opgenomen in de "Achtergrondnota Natuur". De delen van de SBZ's die aangetast worden, zijn in het licht van deze doelstellingen niet betekenisvol. De verzoekende partijen beoordelen de mogelijke toekomstige ingrepen ten opzichte van de huidige natuurtoestand, die voor de betrokken SBZ's ongunstig is. In deze situatie is elke ingreep die een achteruitgang van de huidige natuurtoestand betekent op zich ook betekenisvol. Het plan-MER doet echter een andere, juiste

toetsing, met name ten opzichte van de natuursituatie zoals die ontstaat ten gevolge van de natuurmaatregelen waarin het MMHA voorziet. In dit MMHA is een pakket natuurmaatregelen voorzien waarvan in de passende beoordeling wordt vastgesteld dat de uitvoering ervan leidt tot de goede lokale staat van instandhouding voor de relevante Europees te beschermen habitats en soorten en dit binnen de perimeter van het gewestelijk RUP. Het betreft een betekenisvolle tot aanzienlijke verbetering ten opzichte van de huidige natuurtoestand, waardoor – in tegenstelling tot vandaag – wel wordt voldaan aan de reeds eerder geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen. In de passende beoordeling van het MMHA wordt vastgesteld dat, zelfs indien alle voorziene innames van bestaande gebieden met een natuurwaarde zouden gerealiseerd worden, de natuurwaarden toch dermate verbeteren dat het gebied naar de goede lokale staat van instandhouding evolueert. In de passende beoordeling worden met andere woorden de toekomstige natuurverliezen ten opzichte van de toekomstige natuursituatie beoordeeld. De conclusie is dan dat er weliswaar lokaal, ten gevolge van bepaalde activiteiten, een aantasting van de natuurlijke kenmerken van de betrokken SBZ's plaatsvindt, maar dat het globale plan niet leidt tot een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van deze SBZ's. Integendeel leidt de uitvoering van het voorziene pakket natuurmaatregelen zelfs tot een verbetering en zelfs tot een goede lokale staat van instandhouding. De garantie op een goede lokale staat van instandhouding is vertaald in de ruimtelijke inkleuring van het gewestelijk RUP, met voldoende natuurbestemming op de juiste locaties en in de juiste constellatie om voor de betrokken habitats en soorten de goede lokale staat van instandhouding te kunnen garanderen, ongeacht verlies van natuurwaarden door bepaalde in het plan voorziene activiteiten. De verzoekende partijen gaan volledig voorbij aan de door de Vlaamse regering gemaakte keuze voor de ontwikkeling van “robuuste natuur”. De Vlaamse regering heeft ervoor gekozen om voor de toekomstige havenontwikkeling op de linker Scheldeoever de piste met compensaties te vermijden en om de relevante Europees te beschermen habitats en soorten binnen de betrokken SBZ's in een goede lokale staat van instandhouding te brengen, en om aldus prioritair invulling te geven aan de Europese richtlijnen. Deze richtlijnen beogen in eerste instantie de natuurlijke habitats en de wilde dier- en

plantensoorten van communautair belang in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen. De lokale staat van instandhouding van de betrokken SBZ's is momenteel ongunstig. Het behoud van de huidige toestand is dus geen optie en "herstel" wordt een noodzaak. De basisvoorwaarde uit het tussentijds strategisch plan voor de haven is een volwaardige natuurontwikkeling, zodat een goede lokale staat van instandhouding van de Europees te beschermen habitats en soorten binnen de betrokken SBZ's gegarandeerd is. De keuze voor "robuuste natuur" houdt in dat voor de betrokken SBZ's de instandhoudingsdoelstellingen binnen hoogwaardige natuurkerngebieden worden gerealiseerd. Uit de passende beoordeling blijkt dat de havenontwikkeling, dankzij de bestemming van deze natuurkerngebieden ("robuuste natuur"), op planniveau niet leidt tot betekenisvolle negatieve effecten in de SBZ-V "Schorren en polders van de Beneden-Schelde". Vanuit het principe van zuinig ruimtegebruik heeft de Vlaamse regering met de keuze voor het MMHA de mogelijkheid voorzien om de goede lokale staat van instandhouding te behalen binnen een beperktere oppervlakte, de fase I-natuurgebieden. De fase II-natuurkerngebieden krijgen de bestemming "agrarisch gebied" met overdruk "nabestemming natuurgebied". Deze nabestemming wordt automatisch van kracht in 2028, tenzij uit monitoring zou blijken dat de instandhoudingsdoelstellingen tegen die tijd reeds duurzaam binnen de fase I-gebieden zijn bereikt. De beoordeling zal op basis van de ecologische monitoring gebeuren en kan pas na enkele jaren van inrichting en ontwikkeling. Bovendien dient de goede lokale staat van instandhouding te worden bevestigd op basis van een tijdsreeks van stabiele, positieve resultaten. Door de goedkeuring van de fasering werd tegelijk nogmaals bekrachtigd dat de goede lokale staat van instandhouding op een duurzame manier binnen de planhorizon 2030 moet zijn bereikt.

Wat Putten Weiden betreft, wijst de verwerende partij erop dat uit de passende beoordeling blijkt dat er geen betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van de SBZ's aan de orde is. Bijkomend wijst zij erop dat na het Deurganckdok-MER bijkomend onderzoek rond de potenties voor het creëren van zilt grasland heeft plaatsgevonden. Het Instituut voor Natuur en

Bosonderzoek (INBO) besluit in dat onderzoek dat de aanleg van zilt grasland wel mogelijk is in Oud-Arenberg. De stelling van “oncompenseerbaarheid” is dus achterhaald. Meer nog, door te voorzien in één aaneengesloten complex van zilte graslanden, zoete graslanden, zoete plassen, riet en water, weidevogelgebied en slik en schor, worden de natuur- en compensatiegebieden die vandaag in intensief landbouw- of industriegebied geïsoleerd liggen, tot één samenhangend geheel van vele hectaren met elkaar verbonden. Dat geheel heeft een veel hogere natuurkwaliteit dan de huidige, ongunstige staat van instandhouding en brengt het habitatype 1330 en de daarbij horende relevante Europees te beschermen soorten van het SBZ-V “Schorren en polders van de Beneden-Schelde” telkens in de goede lokale staat van instandhouding. De lokale impact van het verlies van Putten Weiden op de aldaar voorkomende leefgebieden van de relevante Europees te beschermen soorten van de voormelde SBZ-V, zal dus ruimschoots op voorhand gemilderd zijn alvorens Putten Weiden eventueel zal verdwijnen.

In ondergeschikte orde wordt opgemerkt dat vogelsoorten uit bijlage I van de vogelrichtlijn niet te beschouwen zijn als prioritaire soorten in de zin van artikel 6, vierde lid, van de habitatrichtlijn. Dit blijkt reeds uit de bepalingen van de habitatrichtlijn zelf, meer bepaald uit de definitie van het begrip “prioritaire soorten” in artikel 1, h), van die richtlijn.

6.3.2. Wat het tweede onderdeel van het tweede middel betreft, repliceert de verwerende partij dat de artikelen 11 en 13 van het besluit van de Vlaamse regering van 3 april 2009 op het ogenblik van het vaststellen van het plan-MER nog niet van toepassing waren. De bedoelde instandhoudingsdoelstellingen konden derhalve niet in rekening worden gebracht. Door het verlies van 20 ha blijft het bilan op het niveau van het studiegebied positief. Het verlies zal geen negatieve invloed hebben op het in het vooruitzicht gestelde doel om de instandhoudingsdoelen te bereiken. Bestaande estuariene habitats worden immers behouden en de voorziene creatie van nieuwe Europese habitats binnen de daartoe voorbehouden zones wordt gerespecteerd.

Bovendien, en ondergeschikt, wordt de beslissing van de Vlaamse regering van 22 juli 2005, wat betreft de in bijlage 7 bij deze beslissing opgenomen instandhoudingsdoelstellingen, door artikel 13, 2°, van het besluit van de Vlaamse regering van 3 april 2009, niet beschouwd als vastgestelde instandhoudingsdoelstellingen in de zin van artikel 11, § 1, van dit laatste besluit. Voormeld artikel 13, 2°, bepaalt enkel dat de beslissing van de Vlaamse regering van 22 juli 2005, wat betreft de erbij gevoegde instandhoudingsdoelstellingen, beantwoordt aan de vereisten van artikel 9, § 1, eerste lid, 1° en 2°, van het besluit van de Vlaamse regering van 3 april 2009, te weten enkel de eerste twee stappen die moeten leiden tot de vaststelling van instandhoudingsdoelstellingen volgens de procedure van het besluit van de Vlaamse regering van 3 april 2009. Tot zolang de bijkomende stappen niet zijn gezet, geldt artikel 11, § 4, van het laatste besluit en dient de initiatiefnemer zich bij de passende beoordeling te richten op de gegevens op basis waarvan de aanmelding van de SBZ's is gebeurd, aangevuld met de voorhanden zijnde wetenschappelijke gegevens.

6.4. De verwerende partij repliceert in haar memorie van antwoord, wat het eerste onderdeel van het vijfde middel betreft, dat de effecten van een verdere inbreiding van de Waaslandhaven wel degelijk in het plan-MER en de passende beoordeling zijn begroot, maar dat het de bedoeling niet is om te compenseren, doch wel om proactief de goede lokale staat van instandhouding te halen, zodat natuurcompensatie niet aan de orde is. De maatregelen voor een goede lokale staat van instandhouding staan gedetailleerd beschreven bij de scenario's van het plan-MER. De monitoring dient om te zien wanneer de goede lokale staat is bereikt, om te rapporteren, om de duurzaamheid op te volgen, om de nodige harde cijfers te voorzien, om de staat van instandhouding te bewijzen en om het beheer en de inrichting van advies te kunnen voorzien. De periode van vijf jaar is daarbij vereist om na te gaan of de tweede fase die is voorzien in het gewestelijk RUP, nodig is of niet. Dit gebeurt in het kader van zuinig ruimtegebruik: indien blijkt dat de goede lokale staat wordt bereikt met minder dan de totale oppervlakte nieuwe groene bestemming, dan kan er een initiatief komen om de groene bestemming weer in een gele bestemming om te zetten. Ten onrechte aanzien de verzoekende partijen de keuze voor de proactieve aanpak van

de realisatie van “robuuste natuur” via een pakket milderende natuurmaatregelen, en dus het vooraf bekomen van een goede lokale staat van instandhouding, als een *post factum* passende beoordeling.

6.5.1. De tussenkommende partij wijst er in haar verzoekschrift tot tussenkomst, wat betreft het eerste onderdeel van het tweede middel, eveneens op dat het in eerste instantie de bedoeling is om voorafgaandelijk aan de verdere uitbouw van de haven “robuuste natuur” te creëren die, in vergelijking met de bestaande situatie, een meer gunstige staat van instandhouding van de betrokken SBZ’s tot stand brengt. De basisvoorwaarde uit het tussentijds strategisch plan is een volwaardige natuurontwikkeling, zodat een gunstige staat van instandhouding van de SBZ’s gegarandeerd is. De instandhoudingsdoelstellingen voor de betrokken SBZ’s worden gerealiseerd binnen hoogwaardige natuurkerngebieden, dit zijn gebieden waar natuur de hoofdfunctie is, zodat de ontwikkeling van de habitats en het voorkomen van vogelsoorten er optimaal is. Deze basisvoorwaarde werd vertaald in elk MER-scenario, op basis van de ruimtelijke vertaling van de instandhoudingsdoelstellingen, die op onderbouwde wijze is gebeurd binnen het kader van de “Achtergrondnota Natuur”. Belangrijk is dat er een fasering wordt vooropgesteld en vastgelegd, waarbij eerst wordt overgegaan tot creatie van de robuuste natuur en er slechts daarna kan overgegaan worden tot verdere havenontwikkeling. Deze fasering is vastgelegd en dwingend. Verder stelt zij nog in haar memorie van tussenkomst dat de fasering ontegensprekelijk deel uitmaakt van de realisatie van het plan. Een vaste of bepaalde datum opnemen “was onmogelijk zodat het betrokken voorschrift tevens onzeker zou zijn”. Het enige wat zeker is, is het feit dat de natuurcreatie moet voorafgaan aan de havenontwikkeling.

Specifiek wat de SBZ-H “Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent” betreft, betoogt de tussenkommende partij, onder verwijzing naar het plan-MER en de passende beoordeling, dat het gewestelijk RUP voor de creatie van meer slikken en schorren zorgt, waardoor de staat van instandhouding van deze SBZ verbetert in plaats van verslechtert. De dienst Mer en het agentschap voor Natuur en Bos (ANB) erkennen dat het plan toelaat om de

instandhoudingsdoelstellingen tegen 2030 te bereiken. De stapsgewijze realisatie van deze gunstige staat was een basisvoorwaarde van alle onderzochte alternatieven, ook van het MMHA. Ook wat de SBZ-V “Polders en Schorren van de Beneden-Schelde” betreft, heeft het Vlaams Gewest er, zoals blijkt uit de passende beoordeling, door middel van het gewestelijk RUP voor gezorgd dat de staat van instandhouding verbetert. Wat het natuurgebied Putten Weiden betreft, wordt vooreerst opgemerkt dat dit gebied buiten de SBZ-H “Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent” is gelegen en verder dat het verdwijnen van dit natuurgebied geen betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van enige SBZ zal veroorzaken. Uit de passende beoordeling blijkt dat het gewestelijk RUP ook op het vlak van zilte weiden een verbetering teweegbrengt in vergelijking met de huidige situatie. Ten slotte werd ook in het eerste bestreden besluit (p. 8 e.v.) uitvoerig ingegaan op de werkwijze die werd gehanteerd en het feit dat er van een betekenisvolle aantasting van de SBZ’s geen sprake is.

6.5.2. Wat het tweede onderdeel betreft, repliceert de tussenkomende partij op dezelfde wijze als de verwerende partij en voert zij aan dat het standpunt van de verzoekende partijen ook inhoudelijk niet klopt. Zoals hiervoor uiteengezet, garandeert het gewestelijk RUP net een gunstige staat van instandhouding binnen de SBZ’s.

6.5.3. Wat het derde onderdeel betreft, repliceert de tussenkomende partij dat het Vlaamse Gewest er van bij de aanvang en in samenspraak met alle betrokken partners heeft voor gekozen om in eerste instantie en voorafgaand aan elke verdere havenontwikkeling door middel van voorliggend GRUP de SBZ’s “Schorren en Polders van de Beneden-Zeeschelde” en “Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent” in een gunstige staat van instandhouding te brengen, wat in overeenstemming is met de habitatrichtlijn en het decreet natuurbehoud. Volgens de passende beoordeling laat het MMHA toe om deze gunstige staat tegen 2030 stapsgewijs te realiseren. Het gewestelijk RUP en alle bijhorende besluitvorming vertaalt dit MMHA juridisch. Het plan

veroorzaakt dus geen significante effecten maar brengt de SBZ's stapsgewijs in een betere staat.

6.6. De tussenkommende partij laat in haar memorie tot tussenkomst, wat betreft het eerste onderdeel van het vijfde middel, vooreerst gelden dat het middel onontvankelijk is in de mate dat een schending van artikel 249 "EG-Verdrag" wordt opgeworpen, aangezien de verzoekende partijen op geen enkele wijze aantonen in welke mate dit artikel geschonden zou zijn. Voorts merkt zij op dat de plannende overheid een ruimtelijk uitvoeringsplan dient te onderwerpen aan een passende beoordeling wanneer dat plan een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een SBZ kan veroorzaken. Deze passende beoordeling van het gewestelijk RUP is gebeurd, niettegenstaande de in het gewestelijk RUP geïncorporeerde basisvoorwaarde dat de betrokken SBZ's stapsgewijze in een gunstige staat van instandhouding moesten worden gebracht. *In casu* is er van een betekenisvolle aantasting geen sprake. De plannende overheid heeft overeenkomstig de habitatrichtlijn en het decreet natuurbehoud gehandeld. Zo wordt voorafgaandelijk aan elke verdere beslissing tot uitbouw van het havensysteem "robuuste natuur" gecreëerd die, in vergelijking met de bestaande situatie, een meer gunstige staat van instandhouding van de betrokken SBZ's tot stand brengt, en dit volledig in lijn met artikel 6.1 van de habitatrichtlijn. Omdat het gewestelijk RUP de realisatie van een goede staat van instandhouding van de SBZ's tot gevolg heeft, zal het geen betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een SBZ met zich meebrengen, zodat geen compenserende maatregelen dienden te worden voorzien en ook de afwijkingsprocedure uit artikel 6, vierde lid, van de habitatrichtlijn en artikel 36ter, § 5, van het decreet natuurbehoud niet moest worden toegepast.

6.7. Vierde verzoekster dupliceert in haar memorie van wederantwoord, wat het eerste tot het derde onderdeel van het tweede middel betreft, vooreerst dat er wel degelijk verboden compenserende maatregelen voorliggen. Zij betoogt dat met Putten-Weide één van de meest waardevolle natuurgebieden in Vlaanderen wordt vernietigd, en dat ook de slikken worden vernietigd, en dat het frappant is dat de effecten van deze vernietiging niet eens in

de passende beoordeling worden beschreven. Ondergeschikt stelt zij dat er geen dwingende fasering is vastgelegd. Ten slotte betoogt zij dat de havenuitbreiding en de compensaties niet los van elkaar kunnen beschouwd worden, nu het bestaan en de omvang van de compensaties afhangt van de aard en de omvang van de havenuitbreiding.

6.8. De verwerende partij werpt in haar laatste memorie vooreerst op dat de middelonderdelen onontvankelijk zijn, om redenen die zij heeft uiteengezet bij haar betoog ter zake van het belang bij het beroep.

Zij zet uiteen dat de verzoekende partijen deze middelonderdelen volledig baseren op de aantasting van de SBZ's en de daarvoor noodzakelijke compensaties, maar dat het gewestelijk RUP op heden enkel nog natuurgebieden (stedenbouwkundige voorschriften L14, L15 en L18) als voorwerp heeft. Uit de passende beoordeling blijkt volgens haar “dat de creatie van deze natuurgebieden, het mogelijk maakt om de doelstellingen – gedefinieerd als de gunstige staat van instandhouding – inzake leefgebieden voor vogels, soorten van de habitatrichtlijn en arealen Europese habitats te realiseren. De SBZ's zullen dus nooit een betekenisvolle aantasting door het thans bestreden [gewestelijk RUP] ondervinden of kunnen ondervinden”.

Ten gronde betoogt zij dat de verzoekende partijen “geen enkele actie aan[voeren] die binnen de contouren van het voorliggende [gewestelijk RUP] een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken kan veroorzaken”, en dat het plan, zoals het vandaag voorligt, geen aantasting van een SBZ kan veroorzaken. Wel integendeel zullen de bestemmingsvoorschriften van het gewestelijk RUP “enkel kunnen meebrengen dat natuur wordt gerealiseerd met het oog op het behalen van de gunstige staat van instandhouding”, wat volgens de verwerende partij strookt met de bedoeling van de verzoekende partijen, die zich in hun middelonderdelen uitsluitend verzetten tegen het feit dat de SBZ's worden aangetast. Ook wijst zij erop dat binnen de contouren van het bestreden gewestelijk RUP reeds natuurcompensatiegebieden ingericht en functioneel zijn.

Zij betoogt verder dat de bestemmingen van het huidig bestreden RUP “[o]p geen enkele wijze [...] aan enige toekomstige realisatie van havengebied [juridisch zijn gekoppeld]”. Het met ’s Raads arrest nr. 236.837 van 20 december 2016 onwettig bevonden procédé zit volgens haar “niet (meer) vervat in [het bestreden gewestelijk RUP]”, en heeft niet tot gevolg dat ook de bestemmingen als natuurgebieden, die “geen onderdelen [bevatten] die een betekenisvolle aantasting kunnen hebben op de natuurlijke kenmerken van de SBZ’s”, onwettig worden. De verwerende partij wijst er ook op dat de Raad van State in zijn arrest nr. nr. 225.676 van 3 december 2013 heeft geoordeeld dat “een uitsluiting van de betrokken groengebieden (uit de schorsing van het GRUP wat de gemeenten Beveren en Sint-Gillis-Waas betreft) geen doorslaggevende bezwaren opriep in verband met een onmogelijkheid om ze af te scheiden”.

Zij stelt dat “[d]oor de vernietiging van het procédé zoals door het Hof van Justitie [van de Europese Unie] onwettig bevonden, en dus door de vernietiging van de bestemmingen van havenontwikkeling en de faseringsvoorschriften, [...] de havenontwikkeling (behoudens voor wat Logistiek Waasland fase West betreft) op Linkerscheldeoever volledig [is] weggefallen”, en dat “[d]e koppeling tussen de twee GRUP’s, zoals de Raad van State deze omschreef bij de behandeling van het belang van één van de verzoekende partijen in het arrest van 20 december 2016, [...] er niet meer [is]”, hetgeen volgens haar “niet automatisch mee[brengt] dat het [gewestelijk RUP] zoals het thans [voorligt] (enkel natuur) ook onwettig zou worden op grond van een schending van de aangevoerde bepalingen en beginsel[en] in de door de Auditeur weerhouden middelonderdelen”.

6.9. De tussenkommende partij stelt in haar laatste memorie, wat de ontvankelijkheid van de middelen betreft, dat de Raad van State reeds in zijn arrest nr. 225.676 van 3 december 2013 uitdrukkelijk heeft aangegeven dat “de betrokken groengebieden vanuit planologisch oogpunt als een [...] af te scheiden plangedeelte van het gehele [gewestelijk RUP] dienen te worden beschouwd, hetgeen ook niet tot gevolg heeft dat daarmee de algemene economie van het plan zou worden aangetast”. In dit verband stelt zij dat het door de verzoekende

partijen omschreven “belang bij de middelen 2 en 5 zeer duidelijk beperkt is tot wettigheidskritieken die gericht zijn tegen andere plangedeelten” en “[d]eze wettigheidskritieken [...] geenszins gericht [zijn] tegen de groengebieden gelegen op het grondgebied van de gemeenten Beveren en Sint-Gillis-Waas”.

Tenslotte wijst zij erop dat de bestreden besluiten met het arrest nr. 236.837 van 20 december 2016 werden vernietigd “inzoverre ze betrekking hadden op de andere plangedeelten die van de groengebieden kunnen worden afgescheiden en waartegen het tweede en vijfde middel wel waren gericht”, en is er volgens haar dan ook “zonder meer vast te stellen dat het annulatieberoep, in de mate het op het tweede en vijfde middel wordt gesteund, geen voorwerp meer heeft en de verzoekende partijen zeker geen belang meer hebben bij deze middelen”.

6.10. In haar laatste memorie betoogt vierde verzoekster nog, wat de ontvankelijkheid betreft, dat er geen twijfel kan over bestaan dat zij belang heeft bij het middel.

Ten gronde betoogt zij dat “[h]et overblijvende deel van het moeder-GRUP [...] de compensaties voor de vernietigde havenuitbreiding [betreft]”, en dat “[d]eze havenuitbreiding en compensaties [...] één geheel uit[maken]”. Zij stelt dat “[h]et [...] bestreden RUP [...] als algemeen opzet [had] om op een globale en samenhangende wijze vorm te geven aan het zeehavengebied Antwerpen” en dat de verwerende partij in haar memorie van antwoord zeer uitdrukkelijk zelf heeft bevestigd “dat het moeder-GRUP en het reparatie-GRUP onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn”. Het innemen van ruimte voor harde infrastructuur is volgens hen onlosmakelijk gelieerd aan de inname van agrarisch gebied voor bijkomende groene ruimte. Zij wijst er in dit verband ook op dat er in de toelichtingsnota “[...] zelf wordt vanuit gegaan dat natuurcompensaties en natuurinrichtingsprojecten tot doel [...] hebben dat de havenontwikkeling ‘op planniveau’ niet zou leiden tot betekenisvolle negatieve effecten”.

Aangezien de beide gewestelijke RUP's onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn, is het middel volgens vierde verzoekster gegrond.

Beoordeling

7.1. Zoals reeds overwogen onder randnummer 5.2, volgt uit het arrest nr. 236.837 van 20 december 2016 dat de met huidig beroep bestreden groenbestemmingen op de linker Scheldeoever, samen met de bij het voormelde arrest vernietigde plangebieden, betrokken zijn bij en deel uitmaken van één onwettig procédé. Aansluitend werd overwogen dat deze deelgebieden niet van elkaar afsplitsbaar zijn. De verwijzing door de verwerende en de tussenkomende partij naar het tussenarrest nr. 225.676 van 3 december 2013 in dit verband, mist pertinentie om de onder randnummer 5.2 vermelde reden.

7.2. Anders dan de verwerende en de tussenkomende partij dit blijkaar zien, vitieert de bij 's Raads arrest nr. 236.837 van 20 december 2016 vastgestelde onwettigheid, gezien de onder het vorige randnummer aangenomen samenhang, evenzeer de met huidig beroep bestreden besluiten.

7.3. Vierde verzoekster steunt haar belang op haar hoedanigheid als eigenaar van een woning in het plangebied, en heeft een belang bij het aanvoeren van de voormelde onwettigheid.

7.4. De besproken middelonderdelen zijn dan ook gegrond.

VI. Partiële vernietiging

Standpunt van de partijen

8.1. De verwerende partij vraagt dat de gebieden gelegen op de rechter Scheldeoever, alsook het westelijk deel van het Logistiek Park Waasland, van vernietiging zou worden uitgesloten.

8.2. De tussenkommende partij vraagt om de vernietiging “zeker en vast” te willen beperken tot de niet-ingetrokken plangedeelten van het gewestelijk RUP met uitsluiting van de gebieden gelegen op de rechter Scheldeoever.

8.3. Vierde verzoekster vraagt om de vernietiging van het gehele gewestelijk RUP.

Beoordeling

9. Er kan worden ingestemd met het verzoek van de verwerende en de tussenkommende partij om de bestreden besluiten niet te vernietigen in zoverre zij nog niet ingetrokken zijn en op het rechter Scheldeoevergebied en het westelijk deel van het Logistiek park Waasland betrekking hebben.

Immers wordt niet ingezien welk voordeel een vernietiging van de bestreden besluiten met betrekking tot deze gebieden de vierde verzoekster zou kunnen bijbrengen. Evenmin blijken deze gebieden een dermate samenhang met de groengebieden op de linker Scheldeoever en de bij 's Raads arrest nr. 236.927 van 20 december 2016 vernietigde gebieden te vertonen, dat zij hetzelfde lot als deze laatste zouden dienen te ondergaan.

VII. Kosten

10. De verwerende partij dient als de in het ongelijk gestelde partij te worden beschouwd, en moet de kosten van het beroep dragen. Gelet op het vermelde *sub* 5.1, geldt dit niet alleen voor wat de kosten van de vierde verzoekster betreft, maar ook voor die van de eerste tot en met de derde en van de vijfde verzoekende partij.

BESLISSING

1. De Raad van State vernietigt:

- het besluit van de Vlaamse regering van 30 april 2013 houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Afbakening zeehavengebied Antwerpen’, behoudens in zoverre het betrekking heeft op het rechter Scheldeoevergebied; en
- het besluit van de Vlaamse regering van 27 april 2012 houdende de voorlopige vaststelling van het ontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Afbakening zeehavengebied Antwerpen’, behoudens in zoverre het betrekking heeft op het rechter Scheldeoevergebied en op het westelijk deel van het ‘Logistiek park Waasland’, gelegen te Beveren tussen de expressweg Kust-Antwerpen (N49), de Verrebroekstraat, Havinkbeek en Paardenkerkhofstraat.

De Raad van State verwerpt het beroep voor het overige.

2. Dit arrest dient te worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als de gedeeltelijk vernietigde besluiten.

3. De verwerende partij wordt verwezen in de kosten van de vordering tot schorsing en het beroep tot nietigverklaring, begroot op een rolrecht van 1750 euro.

De tussenkomende partij wordt verwezen in de kosten van de tussenkomst, begroot op 250 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van twaalf mei 2017, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Johan Lust,	kamervoorzitter,
Pierre Lefranc,	staatsraad,
Stephan De Taeye,	staatsraad,
bijgestaan door	
Silvan De Clercq,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Silvan De Clercq

Johan Lust